

Skuteczniejsze narzędzia kontrolne, większy udział ekspertów w rozstrzygnięciu spraw środowiskowych oraz stabilne finansowanie zadań wykonywanych przez samorządy – to najważniejsze postulaty zawarte w stanowisku przyjętym przez Związek Powiatów Polskich. Samorządowcy przekonują, że bez zmian legislacyjnych i organizacyjnych powiaty nie będą w stanie efektywnie realizować powierzonych im obowiązków w zakresie ochrony środowiska.

W dokumencie zwrócono uwagę na funkcjonowanie systemu odwoławczego od decyzji środowiskowych. Zdaniem ZPP obecne rozwiązania nie zapewniają wystarczającego nacisku na merytoryczną ocenę zagadnień wymagających specjalistycznej wiedzy technicznej i przyrodniczej. Wskazano, że sprawy dotyczące emisji zanieczyszczeń, gospodarki odpadami czy oddziaływania instalacji na środowisko wymagają oceny ekspertów posiadających odpowiednie kwalifikacje. Dlatego samorządowcy proponują rozważenie włączenia do procedury odwoławczej Inspekcji Ochrony Środowiska albo wprowadzenie obowiązku udziału w składach orzekających Samorządowych Kolegiów Odwoławczych osób posiadających doświadczenie w dziedzinie ochrony środowiska.

Jednym z najpoważniejszych problemów, na które wskazuje Związek, są ograniczenia związane z prowadzeniem kontroli podmiotów korzystających ze środowiska. Obowiązujące przepisy pozwalają na przeprowadzanie kontroli niezapowiedzianych jedynie w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia lub środowiska. Tymczasem wiele przypadków potencjalnego naruszenia prawa ujawnia się dopiero po przeprowadzeniu szczegółowych czynności kontrolnych. Według samorządowców obowiązek wcześniejszego informowania przedsiębiorców o planowanej kontroli daje możliwość usunięcia śladów nieprawidłowości i utrudnia ustalenie rzeczywistego stanu faktycznego. Problem ten ma dotyczyć między innymi nielegalnego magazynowania odpadów, przekraczania warunków określonych w decyzjach administracyjnych oraz działalności powodującej ponadnormatywne emisje hałasu lub zanieczyszczeń. W związku z tym ZPP postuluje przyznanie starostom uprawnień do prowadzenia niezapowiedzianych kontroli oraz skutecznych instrumentów umożliwiających wejście na teren zakładu w przypadku uzasadnionego podejrzenia naruszenia prawa.

W stanowisku podniesiono również kwestię niewystarczającego finansowania zadań związanych z ochroną środowiska. Szczególnym obciążeniem dla powiatów są specjalistyczne badania i pomiary środowiskowe, niezbędne do potwierdzania naruszeń prawa. Ponieważ samorządy nie dysponują własnymi akredytowanymi laboratoriami, muszą korzystać z usług podmiotów zewnętrznych, co wiąże się z wysokimi kosztami. ZPP oczekuje stworzenia systemu finansowania takich badań oraz zapewnienia dostępu do eksperckiego zaplecza wspierającego prowadzenie postępowań środowiskowych.

Samorządowcy zwracają także uwagę na problem przechowywania zatrzymanych pojazdów przewożących odpady. Obowiązek organizowania miejsc do ich składowania spoczywa obecnie na powiatach, które ponoszą odpowiedzialność za przechowywanie pojazdów i ewentualne zagospodarowanie odpadów, często bez możliwości skutecznego odzyskania kosztów. W stanowisku wskazano potrzebę zmian, które przeniosłyby to zadanie na szczebel państwowy lub zapewniły odpowiednie zabezpieczenie finansowe jego realizacji.

Osobne miejsce poświęcono planowanemu przekazaniu powiatom kompetencji do wydawania decyzji środowiskowych. Związek Powiatów Polskich podkreśla, że reforma taka wymaga kompleksowego wsparcia ze strony państwa. Wśród niezbędnych działań wymieniono przygotowanie pracowników starostw do realizacji nowych obowiązków, zapewnienie odpowiednich szkoleń oraz opracowanie rozwiązań prawnych gwarantujących finansowanie kosztów prowadzonych postępowań. Samorządowcy

Ochrona środowiska wymaga zmian. Powiaty wskazują bariery w skutecznym egzekwowaniu prawa

Kategoria: Zarządzanie Przestrzenią

Opublikowano: czwartek, 18, czerwiec 2026 19:27

Rafał Rudka

Odśloni: 83

---

zaznaczają, że przekazywaniu nowych kompetencji powinny zawsze towarzyszyć odpowiednie instrumenty organizacyjne i finansowe.

W przyjętym stanowisku Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich zaapelowało do rządu o podjęcie konkretnych działań legislacyjnych i organizacyjnych. Jak podkreślono, skuteczna ochrona środowiska wymaga wyposażenia organów odpowiedzialnych za jej realizację w odpowiednie kompetencje, narzędzia oraz środki finansowe. W ocenie samorządowców ograniczona efektywność obecnego systemu przekłada się bezpośrednio na stan środowiska oraz jakość życia mieszkańców.

Z pełną treścią stanowiska można zapoznać się [TUTAJ](#).